

en uitzuiging van het binnenland, maar vooral in de overzeesche gewesten met zwakke bevolkingen, waar reusachtige extra-profijten lokken. Deze bevolkingen zoekt zij te onderwerpen, deze profijten te winnen.

Maar daarvoor zijn noodig geweldige legers en vlooten. Want ook de andere naties loeren op dezelfde streken.

Het Imperialisme met zijn eindeloos Militarisme ontstaat.

Deze dingen, die plaats hadden tusschen 1890 en 1910, zijn de nieuwe oorzaken van den scherper wordenden klassenstrijd.

De tegenover het proletariaat aldoor machtiger patroons gaven geen verbeteringen meer. Stakingen begonnen steeds minder uit te richten. De uitsluitingen werden steeds talrijker, en de overwinningen der arbeiders steeds schaarscher.

En de politieke verbeteringen, de arbeidswetten hielden op. Want de bezittende klassen, die door het Imperialisme van alle landen een wereldoorlog zagen aankomen, bewaarden het geld voor marine en leger.

Door de steeds sterker concurrentie tusschen de trusts der verschillende naties werden de krisissen en de werkeloosheid groter, door hun steeds grootere macht de prijzen der eerste levensmiddelen hooger, het loon minder in koopkracht, kortom het lot der arbeiders ellendiger.

Wij schilderden den toestand in die jaren zelf in een toenmalige uitgaaf dezer brochure, — toen wereldoorlog en revolutie nog verre waren, — aldus:

„Zoo is het overal, letterlijk overal, in alle landen:

Men moet honger lijden, men moet staken en uitgesloten worden, als men het lot van zijn vrouw en kinderen zelfs maar met een kleinigheid verbeteren wil.

Men moet gevaar loopen, een algemeene staking proclameeren, optochten houden en manifesteren onder de geweren der soldaten door, men moet zijn broeders zien doodschieten soms, als men bemachtigen wil het eerste burgerrecht, het kiesrecht. In België, in Oostenrijk, in Rusland vallen en vielen daar dooden voor.

En als men zijn wettelijk eens verkregen recht verdedigt, als men het recht op staken handhaven wil, zonder hetwelk men in de slavernij terug zou komen, dan, ja dan worden er slachtoffers gemaakt bij duizenden, zooals in Holland geschiedde.

Verovering en behoud van de kleinste rechten gaan nu met vreeselijken strijd gepaard.

De socialistisch gezinde arbeiders vermeerderen met den dag. Geheele landen en werelddeelen vervullen ze met hun organisatieroep. Westelijk Europa is reeds vol van hen, pas voegde Rusland met een geweldigen aanloop zich bij ons. Er is een algemeene en geweldige vooruitgang der sociaal-demokratische gedachte.

Maar ook het patronaat en de geheele kapitalistenklasse wapenen zich. Zij, even goed als wij, zien de massa's arbeiders komen; zij, even goed als wij, zien de massa's rijkdom die zich in *hun* handen bevindt en gevaar gaat loopen. Zij zijn vastberaden dien te beschermen, te zorgen dat het proletariaat geen stukje meer bekomt dan zij willen afstaan.

De strijd tusschen kapitaal en arbeid wordt scherper en scherper.”

„Voor enkele jaren waren de meeste patroons nog niet tegen hun arbeiders georganiseerd, maar nu staat haast iedere vakbond tegenover een zeer sterken patroonsbond.

Het werken met zwarte lijsten, het gemeenschappelijk vaststellen door de patroons van de arbeidsvoorwaarden, de zware boeten op den patroon die niet precies gehoorzaamt, de uitsluiting onmiddellijk op alle arbeiders van het vak toegepast, als zij hun kameraads, die staken, financieel of moreel steunen, zijn een bewijs dat de klassenstrijd door de patroons helder wordt begrepen en steeds scherper gevoerd. Oneindig grootere getallen grijpt de strijd aan dan vroeger. Uit alle landen zijn voorbeelden aan te halen van georganiseerd strijd van enorme oppervlakte, door met de scherpste wapenen strijdende patroons. Hun internationale organisatie laat zich reeds niet meer wachten.

Op het oogenblik dat wij dezen druk corrigeeren, is de internationale reeders-organisatie een feit, en woedt de mijnwerkersstaking in vier of vijf verschillende landen, terwijl het bedrijf in de steenkolenmijnen in Engeland voor het eerst geheel stil ligt.

Men had verzachting gehoopt van de trust. Een monopolie dat de productie regelt, zou wel zorgen, dat er altijd werk was, en dat de arbeiders, immers in bijna vasten dienst, niet te klagen hadden. Het is precies andersom uitgekomen. Er

zijn crisissen uitgebroken, juist ook in de trustbedrijven, van ongekende hevigheid in 1902, 1903 en 1907, de arbeiders moesten het gelag betalen. De kopertrust in Amerika zette op één dag 15000 man op de keien. En dat in het toekennen van arbeidsvoorwaarden de trust even erg als, soms erger is dan een individueele patroon, daarvan kunnen de Westfaalsche mijnwerkers medepraten, en dit bewijst de staaltrust, wier arbeidstijd voor tienduizenden arbeiders 12 uur en langer is en wier loonen voor velen slechts het leven van een beest mogelijk maken."

„En hoe staat het, wat dit betreft, op het uitgebreide politieke terrein der wetgeving? Men vergunne ons daarover een iets langere uitweiding.

Men kan in het algemeen in den strijd der arbeiders om betere wetten drie periodes opmerken. De eerste is, als de arbeiders beginnen zich politiek te organiseren, en invloed willen oefenen op de wetten tot hun eigen voordeel. Dan zwijgt men ze dood, en, als zij iets sterker worden, vervolgt men ze. De socialistenwetten in Duitschland zijn het teeken van die periode, de socialistenvervolgingen in de eerste jaren der propaganda bewijzen het voor ons land.

Maar zoodra als het blijkt dat de arbeiders aanhouden en een zeer sterken aanhang krijgen, verzet de bourgeoisie de bakens, en tracht, door zelf iets te doen, der arbeiderspartij den wind uit de zeilen te nemen. Er wordt iets gedaan in ongevallenwet, ziekteverzekering, uitbreiding van kiesrecht, pensioen, — groote dingen worden niet toegestaan, de arbeider moet zelf veel bijdragen, maar eenige verbetering wordt toch verkregen. Natuurlijk moet de arbeidersklasse van die tweede periode zooveel winst zien te maken als zij kan.

Maar als het dan blijkt, dat dit toch niet helpt, dat de arbeiderspartijen, gestuwd door de economische ontwikkeling, toch aldoor sterker worden, dan houdt de bourgeoisie met geven op, beangst dat elke verbetering de arbeiders maar des te eerder krachtig genoeg zou maken om haar de productiemiddelen te ontnemen.

In die periode verkeerden de landen waar de openlijke of verborgen macht der arbeiders het sterkst is, het kapitalisme het verst gevorderd. In die periode verkeerden nu reeds bijna

alle kapitalistische staten in West Europa en Noord-Amerika sinds een aantal jaren.

Men doet niets meer, hoewel de nationale rijkdom juist daar het meest groeit. Dit is niet anders dan verscherping van den klassenstrijd.

Ja, men gaat verder, men begint dan aanslagen op verkregen rechten te plegen. Men gaat het kiesrecht bedreigen als in Duitschland, of het volle recht van vereenigen als in Engeland, waar de kassen der vakvereenigingen voor patroonschade door werkstakingen moesten opkomen, of geen uitgaven meer mogen doen voor politieke doeleinden, of de wettelijke verkorting van den arbeidsdag opheffen als in Amerikaansche staten, of het stakingsrecht beperken of opheffen als in Holland.

Men kan zeggen, dat geen enkel land meer waarlijk bereid is om de arbeidersklasse financieel te steunen. In Duitschland werden weer nieuwe tarieven en belastingen ingevoerd, die den arbeider zwaar drukken. Frankrijk versleept de pensioneerij zonder iets tot stand te brengen. Alleen Engeland deed iets voor het pensioen der oude arbeiders, maar op een listige wijze, die een groot deel van wat het gaf, aan den anderen kant uit armenbedeeling spaarde. In Nederland komt niet alleen niets nieuws, maar men dreigt zelfs het eenige dat wij hebben, de Ongevallenwet, veel slechter te maken.

Dat is de periode waarin wij leven: bedreiging van de arbeiders in de kapitalistische landen.

De kapitalistische staten *kunnen* niet anders: de bourgeoisie *kan* niet anders; zij **moet** hoe langer zoo minder voor de arbeiders doen. *Want de internationale bourgeoisie heeft al het aan de natie, en vooral aan de arbeiders afgeperste geld noodig voor legers en vloeten, voor imperialisme en koloniale politiek.*

Wij gaan een tijd te gemoet, waarin de landen, groote en kleine, zich voortdurend nog zwaarder moeten gaan wapenen. De Japansche oorlog heeft lessen gegeven, er moeten groter schepen, nieuwe, betere kanonnen en forten, grooter legers zijn, een luchtvloot. — Dat kost millioenen en millioenen: er blijft niets meer voor de arbeiders over.

De spanning tusschen de mogendheden wordt steeds grooter. Van het eene oorlogsgevaar (Marokko) stort men in het andere (Tripoli), en de veranderingen in het Oosten (China, Perzië) dreigen met aldoor nieuw oorlogsgevaar.

Ook ons land, dat zijn Indië behouden wil en fort en pantserscheppen hebben moet (volgens de bourgeoisie), zal mee moeten gaan. Reeds nu bedraagt de oorlogsbegroting meer dan vijftig millioen!

Liberales noch conservatieve, noch klerikale politici kunnen daar iets aan doen. Elk land moet mee, omdat het belang van het kapitalisme dringt. Republiek of koningschap of keizerrijk, het doet er niet toe. Allen moeten mee op den wervelwind van het kapitalisme.

Dat beteekent uithongering van het volk door invoerrechten, zooals het klerikale ministerie wil, en zeker: ophouden van elke goede arbeidswetgeving, waarvoor ook het vroegere liberale ministerie reeds verklaarde, dat geld niet aanwezig was.

Patroonsbond, trust en syndikaat steeds scherper tegen de vakbonden.

De crisissen toenemend in aantal en omvang.

Reusachtige uitsluitingen.

Dwangwetten tegen spoorweg- en andere arbeiders.

Bedreiging met of volvoering van verkorting van arbeidersrechten.

De steeds talrijker wordende groote of algemeene stakingen.

Volkomen stilstand van arbeidswetgeving.

Imperialisme en koloniale politiek.

Dit zijn allen of oorzaken of teekenen van een steeds scherper wordenden klassenstrijd, waaraan niet te ontkomen valt.

De steeds grooter wordende arbeidersklasse, die al meer en meer tot inzicht komt van de mogelijkheid eener verandering der maatschappij, die al meer en meer tot inzicht komt van haar recht, die door de kapitalisten met weinig of niets wordt tegemoet gekomen en geholpen, laat niet af. Integendeel, het klimmende bewustzijn der arbeiders stelt hun eischen steeds hooger, naarmate zij de groeiende mogelijkheid van een beteren toestand voor zich en de hunnen inzien.

De arbeidersklasse dus steeds meer eischende. De kapitalistenklasse afwijzend de rechtvaardigste verlangens!

Het kan niet anders of de botsingen tusschen kapitaal en arbeid worden al grooter en grooter, en de beslissende strijd om de macht, om de productiemiddelen, komt nader."

Zoo schreven wij toen, vele jaren geleden, lang voor den wereldoorlog en de revolutie.

Naar dat inzicht hebben toen de communisten gehandeld.

Zij hebben toen de geheele taktiek, zooals die was in den tijd der betrekkelijk vreedzame evolutie, veranderd.

Zij hebben toen de massa's opgeroepen om niet meer te vertrouwen op de vakvereenigingen en de politieke partijen in de eerste plaats.

In de plaats daarvan hebben zij in de eerste plaats de actie der massa gesteld.

De massa-demonstraties, de algemeene of massastakingen in stad of land, als protest, tot verdediging of tot aanval, hebben zij toen als voornaamste strijdmiddel gepropageerd.

De Russische revolutie van 1905 is daartoe een krachtige drijfveer geweest.

Zonder nog de beteekenis der parlementaire actie te ontkennen, hebben zij de zeer betrekkelijke waarde daarvan in tijden van revolutie, scherper dan ooit in het licht gesteld.

Zij hebben hun aanvallen op het reformisme, het revisionisme en het opportunisme in het algemeen, in vakvereeniging en partijen, verdubbeld.

Zij hebben de verradersrol der leiders der vakvereenigingen en politieke arbeiderspartijen aan het licht gebracht en er voor gewaarschuwd.

Zij hebben het ministerialisme en het bezetten van alle verantwoordelijke posten bestreden.

Zij hebben het imperialisme en den komenden wereldoorlog aangetoond.

Zij hebben de massa opgeroepen om daartegen, en, in het algemeen, tegen al deze nieuwe verschijnselen van het kapitalisme, zelf op te treden, niet meer op vertegenwoordigers te vertrouwen, maar door directe massa-actie den eigen wil van het proletariaat door te zetten.

Kortom zij hebben, toen de klassentegenstellingen en de klassenstrijd scherper werd en de kapitalistische eigendomsverhoudingen in steeds scherper strijd kwamen met de kapitalistische productiekrachten, in de eerste plaats met het proletariaat, zoover zij zien konden, het proletariaat tot de revolutie voorbereid.

Dit was het werk der communisten in den tijd waarin de evolutie tot revolutie overging.

VIII.

De Communistische Partij.

C. DE REVOLUTIE.

En de Communisten, de uiterste linksche Marxistische vleugel der arbeidersbeweging, hadden niet verkeerd gezien.

De wereldoorlog is gekomen en met haar de revolutie.

Duitschland en Engeland, en onder hunne leiding bijna alle staten der wereld, zijn tot de lang verwachte botsing gekomen.

De steeds groeiende kapitalistische macht, de aldoor grootere kapitalistische productiekrachten hebben den concurrentiestrijd om de koloniën, om den handel, om de kapitaalsbelegging, om het bezit der aarde gebracht, en daardoor den wereldoorlog.

De groei der productiekrachten, het kapitalisme zelf, heeft geëischt, dat de grootste volken elkander bevochten en daarmede hun productiekrachten vernietigden.

En het kapitalisme heeft door zijn Imperialisme tientallen van miljoenen arbeiders vermoord en verminkt en een name-looze ellende gebracht over het wereldproletariaat.

Het heeft voor honderden milliarden aan productiemiddelen vernietigd, de wereld verarmd en tot een chaos gemaakt.

Daarmede heeft het imperialistisch kapitalisme getoond, dat het zijn eigen productiekrachten niet meester is. Een stelsel, dat juist door zijn reusachtige productiekrachten deze op reusachtige schaal vernietigt, kan niet meer bestaan.

Toch bereidt het nieuwe oorlogen en wereldoorlogen voor, en de vrede, dien het gesloten heeft, is zelf de voorbereiding daarvan.

Het wil het proletariaat, na het eerst gedecimeerd te hebben, nu laten opkomen voor al de kosten van den oorlog, het wil het door werken tot het uiterste dwingen alle kosten goed te maken, om het kapitaal op die wijze te herstellen en tot nieuwe bloedige expansie in staat te stellen.

Het wil dus opnieuw op nog reusachtiger schaal zijn productiekrachten vernietigen.

Dit alles wijst het proletariaat af. Het kan dit niet uitvoeren, als het niet geheel ten onder wil gaan. Het komt

daartegen in opstand. Reeds heeft het in Rusland geheel, in eenige andere landen voor een klein gedeelte de regeerende klassen omvergeworpen.

De Revolutie is hiermede werkelijkheid geworden. Het tijdperk der verandering van het Kapitalisme naar het Communisme is ingetreden.

Deze laatste revolutie zal waarschijnlijk een zeer langdurige zijn. Want de macht van het kapitaal is reusachtig, en vast geworteld in de stoffelijke wereld en in de geesten. Zij zal tijden van opgang en nedergang hebben, en eerst na vele zulke tijdperken zegevieren.

Maar de revolutie blijft, zij kan niet meer vergaan, zij is permanent. Want het kapitalisme *moet* zich verder uitbreiden, het *moet* nieuw militarisme, nieuw imperialisme vestigen, het *moet* nieuwe oorlogen en wereldoorlogen doen ontstaan. Het *moet* het proletariaat, nu, na dezen oorlog, tot zijn nieuwen bloei en tot zijn nieuwe oorlogen, uitbuiten als nog nooit ¹⁾.

Het schijnt, dat de beroemde woorden van Marx in de voorrede van de „Kritiek der Politieke Economie” nu toepasselijk zijn geworden op het kapitalistisch stelsel. „Op eene zekere hoogte van hare ontwikkeling geraken de stoffelijke productiekrachten der maatschappij in tegenspraak met de bestaande productieverhoudingen, of, wat slechts een rechtskundige uitdrukking daarvan is, met de eigendomsverhoudingen, binnen welke zij zich tot nu toe hadden bewogen. Van ontwikkelingsvormen der productiekrachten slaan deze verhoudingen tot boeien dezer krachten om. Een tijdperk van sociale omwenteling treedt dan in.”

Nu, na den oorlog, kan de handel niet weer beginnen, de internationale export en import niet weer ontstaan, de grondstoffen en halffabrikaten en waren niet meer geruild, de industrie niet weer tot leven gebracht, het kapitaal niet herschepen, aan de arbeiders hun bestaansvoorwaarden niet verzekerd worden, waarom? Niet omdat er geen transportmiddelen, grondstoffen, machines, kapitaal, arbeiders zijn. Deze zijn voorhanden. Maar omdat zij op kapitalistische wijze moeten worden gebruikt, omdat er kapitaal, omdat er meerwaarde mee moet worden geschapen. De pakhuizen

1) Men zie hierover de brochure „De Wereldrevolutie” in deze serie.

liggen vol in het eene land, de machines zijn gereed in het tweede, de grondstoffen zijn aanwezig in het derde. Maar men kan niet beginnen met de productie, omdat de wisselkoersen, de stand der valuta den ruil beletten, en het crediet tegenhouden. Men kan niet koopen noch verkoopen en dus niet produceeren, omdat er meerwaarde en winst moet worden gemaakt.

Een internationale communistische maatschappij, die niet voor meerwaarde werkte, zou onmiddellijk en productie en handel en distributie kunnen beginnen en voltooien.

De productieverhoudingen: het kapitalisme, — de eigendomsverhoudingen: het privaat-bezit der productiemiddelen, zijn in tegenspraak met de productiekrachten. Deze kunnen zich niet meer binnen gene bewegen. Zij staan stil. Van ontwikkelingsvormen der productiekrachten slaan de eigendomsverhoudingen in boeien dezer krachten om. Een tijdperk van sociale omwenteling treedt in.

Deze uitspraak van Marx schijnt nu toepasselijk geworden. Het hangt slechts van de arbeiders af, of de revolutie volvoerd wordt.

Wij kunnen en willen natuurlijk hier geen voorschriften of raad geven, hoe het proletariaat bij het uitbreken der revolutie heeft te handelen. Wij bespreken alleen de algemeene theorie van het communisme. Van elk konkreet geval, van de praktijk zelve zal het geheel afhangen hoe gehandeld worden moet. Wanneer een revolutionaire situatie intreedt, d. w. z. wanneer de tegenstelling tusschen de productiekrachten en de productie- of eigendomsverhoudingen zoo hoog gespannen is, en daardoor de klassenstrijd zoo scherp, dat alleen een omwenteling der eigendomsverhoudingen lucht, vrije baan kan geven aan de productiekrachten en aan de onderdrukte klassen, die zelf de voornaamste productiekrachten zijn, (en zulk een strijd en spanning tusschen de productiekrachten en de eigendomsverhoudingen *is* door den oorlog en zijn gevolgen in Europa, Noord-Amerika en deelen der overige wereld ingetreden), dan zullen op verschillende plaatsen, in verschillende landen, die verhoudingen toch anders zijn, en elk nationaal proletariaat zal daarom anders moeten handelen en daarover eerst dan hebben te beslissen.

Wij beperken ons dus hier tot eenige algemeene theoretische opmerkingen, die in het algemeen als leidraad dienen kunnen.

Het allereerste, afdoende en snelste middel om de revolutie te doen overwinnen is, in het algemeen gezien, zonder twijfel de gewapende opstand.

Dit is uit de ervaring der jaren 1917, 1918 en 1919 gebleken.

De Russische revolutie van November 1917 heeft bewezen, dat een eensgezind proletariaat, wanneer het gewapend is, niet alleen in zeer korten tijd, als met één slag, in revolutionaire situaties de macht veroveren kan, maar dat dit dan ook haast zonder bloedvergieten gebeuren kan.

Want in enkele dagen had de arbeidersklasse in Rusland, bijna zonder gevechten, de geheele politieke en economische macht veroverd. En juist alleen, doordat zij gewapend was.

Dit voorbeeld is een afdoend bewijs.

Maar dit is alleen dan mogelijk, wanneer de arbeidende klassen (d. w. z. dus het geheele proletariaat en de arme boeren) niet alleen gewapend, maar ook het werkelijk ééns zijn.

Zijn zij niet eensgezind, kiest een deel van hen voor de bezittende klassen partij, dan bestaat de grootste kans dat zij verslagen worden.

Zoo had in November en December 1918 de gewapende Duitse arbeidende klasse de mogelijkheid om de kapitalistische klasse te overwinnen, te ontwapenen, en de communistische maatschappij te stichten. Alleen door zijn oneenigheid kon het dit niet. In zulk een geval wordt de gewapende opstand neergeslagen en de arbeidende klasse ontwapend. De revolutie wordt dan verlengd of uitgesteld, en naar nieuwe middelen moet worden omgezien. — Daar dan evenwel de bezittende klasse gewapend, het proletariaat ongewapend is, wordt de strijd een uiterst moeilijke en langdurige.

Het tweede groote middel is dan de algemeene of massastaking. Deze, telkens op andere plaatsen of tegelijk over het geheele land uitbrekende, ontwricht de productie, maakt de reeds wankelende kapitalistische maatschappij nog zwakker, en stelt het proletariaat, als het dezen strijd doel-

matig voert en volhoudt, in staat de bezittende klassen te overwinnen.

Behalve deze beide wapens, die ook te samen kunnen gebruikt worden, bestaan er geen andere groote. De gewapende opstand of burgeroorlog, en de massale stakingen zijn de eenige. Het proletariaat zal in den strijd zelf moeten beslissen, welke het gebruiken kan en moet.

Maar welke taktiek, welke organisatievormen moet het proletariaat volgen en aannemen om het kapitalistische stelsel te vervangen door het socialistische?

Zijn de gewapende opstand en de staking de wapenen om het kapitalisme te doen vallen, welke organisatievorm, welke taktiek is 'er om op zijn puinhoopen het socialisme op te bouwen?

De communisten hebben met het uitbreken der revolutie, met het werkelijk beginnen van dit nieuwe tijdperk, ingezien, dat de oude organisaties daarvoor niet voldoende waren, de oude taktiek niet deugde. Zij hebben beide daarom terstond veranderd. De hoofdtrekken van deze taktiek der revolutie zijn de volgende:

Daar het nu niet meer gaat om de bestrijding van het kapitalisme, maar om zijn vervanging door het communisme kunnen de oude vakverenigingen en haar bureaucratie hiertoe geen dienst doen. Deze immers dienden alleen tot het krijgen van verbetering *onder het kapitalisme*¹⁾.

De bedrijven moeten worden *onteigend* en in het eigen beheer der arbeidersklasse overgenomen. Het zijn *de arbeiders zelf* die dit *in de bedrijven* doen moeten. In alle bedrijven moeten dus arbeidersraden worden ingesteld, die de zaak overnemen²⁾.

Ook de oude socialistische politieke partijen krijgen een andere taak dan vroeger. Zij worden anders van karakter.

De omwenteling immers van het Kapitalisme naar het

¹⁾ Na de overwinning kunnen zij bij de regeling der productie, in verband met de bedrijfsraden, weer groote diensten doen.

²⁾ De arbeidersraden of soviëts zijn door de Russische arbeiders spontaan geschapen. De communisten hebben ze tot een stelsel, tot een wetenschappelijk politiek geheel gemaakt.

Communisme is de eerste omwenteling die niet ten doel heeft de overheersching der maatschappij, der menschheid, door eene bezittende klasse, de eerste die niet in de plaats van de bezittende klasse weer een andere bezittende klasse stelt.

Zij is de eerste revolutie door de massa voor de massa.

Zij is de eerste revolutie, die door de massa voor zich zelve gemaakt wordt.

Zij is de eerste revolutie waarlijk *van onder op*.

Daarom moet het eenig doel der revolutionaire, der communistische partijen zijn de massa tot die taak bewust en in staat te maken.

De communistische partijen moeten de voorhoede zijn van die massa, die zelve de revolutie maakt. Zij moeten dus in de eerste plaats volkomen zuiver en principieel zijn, opdat die massa niet in verwarring rake. Zij moeten de zuivere, kristalheldere kern van de massa zijn.

Dit is in alle revoluties zoo geweest.

Overal was er eerst, en moest er eerst zijn, een zuivere kleine kern, een klare minderheid, die ten slotte meerderheid werd.

Zoo was het in de burgerlijke revoluties. Zoo was de kern der Geuzen, der schaar om Cromwell, der kleine groepen der verschillende klassen der Fransche revolutie. Zoo waren de Bolschewiki om Lenin. Zoo wilden Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg de Spartacisten maken. Zoo moet overal een volkomen zuivere communistische partij ontstaan.

Zij moet in de revolutie voorgaan, de juiste leuzen uitspreken, en op het juiste oogenblik de revolutionaire daden doen.

Het spreekt dus van zelf, dat de oude middelen der oude sociaal-democratische partijen en der oude vakverenigingen niet kunnen dienen.

De oude vakverenigingen waren, — en moesten door den strijd, dien zij tegen de ondernemersbonden en trusts voerden, zijn, — burgerlijk-democratische lichamen van, voor het grootste gedeelte, door het kapitalisme in ellende en onwetendheid gehouden arbeiders, volkomen beheerscht door een vakvereenigings-bureaucratie, d. w. z. democratisch slechts in schijn. Organisaties met leiders als hoofdpersonen,

als hoofdmacht. *Dit lag niet aan de personen*, maar aan den aard van den strijd in den tijd der evolutie, der langzame ontwikkeling ¹⁾.

En datzelfde was het geval met de politieke partijen. De leiders, de parlamentsleden beheerschten ze. Proletarische partijen en vakbonden waren organisaties *van boven af*.

Maar de revolutie moet gemaakt worden door de massa zelf, *van onder op*.

Daarom zijn al de oude middelen der oude partijen en vakverenigingen, als: heerschermacht der bureaucratie, compromissen, geheimhouding van bedoelingen, bedrog der leden en der massa, onderdrukking van het vrije woord, overheersching door parlamentsleden of leiders, — die in den tijd van den overgang der evolutie naar de revolutie ook reeds geheel uit den boeze waren, — nu absoluut verderfelijk.

Elke communistische partij, industrieele vereeniging of leider, die deze middelen nog aanvaardt, is niet rijp voor zijn taak, ja is nog niet communistisch.

En de oude vakverenigingen en politieke partijen, die juist van deze middelen leefden, en *moesten* leven, zijn zelve daar-door totaal ongeschikt, *door hun wezen*, voor de revolutie.

Nieuwe, volkomen zuivere, proletarisch-demokratische communistische partijen en industrieele bonden moeten overal worden gesticht, volkomen van onder op, waarin de volledige controle der leiding door de massa bestaat.

De leiders, wier invloed en werking enorm kunnen zijn, moeten zijn eenvoudig, en volkomen waar; leiders, doordat zij volkomen waar zijn; niet heerschers, maar raadslieden der massa.

¹⁾ De Communisten, de linker vleugel der arbeidersbeweging, de Marxisten moesten zich natuurlijk tegen deze tendenz met alle kracht verzetten, maar zij hebben dit in geen enkel land met succes kunnen doen, omdat de evolutie deze tendenz noodzakelijk maakte. — Voor en tijdens de revolutie zullen zij daarom, vóórdat de arbeidersraden de volle macht hebben, trachten de vakverenigingen reeds te vervangen door industrieele vereenigingen, algemeene arbeidersbonden, shop-stewards, bedrijfsraden enz. enz., waarin de massa grooter macht heeft, en de partijen door communistische partijen, waarin de controle der leiders door de leden zeer sterk is: beide, overgangsvormen naar de arbeidersraden. Men zie hierover ook: „Communisme tegenover Anarchisme en Syndikalisme” in deze serie.

Communistische partijen en bonden moeten zijn de voorbeelden, en de spiegelbeelden in het klein, van wat de massa worden moet.

Afspiegelingen zoo veel mogelijk ook reeds en voorbeelden van wat de massa, het geheele volk, de geheele menscheid in de toekomst, in de communistische maatschappij zal zijn.

Daar evenwel het communisme geen nieuwe groepen van privaat-bezitters scheidt, en de arbeiders van een bedrijf, als zij in het bezit van dat bedrijf bleven, tesamen de privaat-bezitters van dat bedrijf zouden worden, moeten, ook om de productie op groote schaal in te richten, alle bedrijven van één soort, in één district of land, vereenigd worden tot één geheel. En, opdat de productie van alle takken van bedrijf één geheel worde, moeten alle bedrijfstakken in één district of land centraal worden geregeld. Er moet, om de productie van één land (later van meerdere) goed te kunnen regelen, één centraal lichaam voor de productie zijn. Hiertoe benoemen alle bedrijfsraden lokale arbeidersraden, deze weder districtsraden, en deze ten slotte één grooten landelijken raad voor de productie, het transport en de distributie.

Het spreekt van zelf, dat geestelijke arbeiders dezelfde rechten hebben en dezelfde wegen volgen moeten, als die met de hand.

Zij, die loonarbeiders uitbuiten, kunnen evenwel geen rechten meer hebben.

Deze lokale, districts- en landelijke arbeidersraden in elken tak van bedrijf, en in alle bedrijven te samen, nemen dus de geheele productie, verdeling en vervoer van de kapitalisten over, wier bedrijven eigendom van den nieuwen proletarischen staat worden.

Dit de hoofdlijnen van de taktiek op economisch gebied der communisten.

Op politiek gebied is de regeling ongeveer dezelfde.

Het spreekt vanzelf, dat er eerst nog een staat moet zijn. Want de staat is de organisatie eener klasse tot onderdrukking eener andere.

De proletarische klasse moet tijdens en na de revolutie de bezittende klassen onderdrukken, omdat deze zich verzet en een contrarevolutie beproeft. Het spreekt dus van zelf, dat het

proletariaat een staat behoeft, en hem nog niet kan opheffen.

De oude staat, de burgerlijke bureaucratie, het leger, de justitie, de politie, het parlement, de regeering kan niet meer gebruikt worden, daar hij het middel was tot onderdrukking der arbeiders. Hij en zijn instellingen worden vernietigd en opgeheven, zij worden alle vervangen door arbeidersorganisaties. Hiertoe dienen weder de arbeidersraden. In elke plaats kiezen de arbeiders en de met hen gelijkgestelden (in de eerste plaats de arme boeren) arbeidersraden. Deze lokale arbeidersraden kiezen districtsraden, deze provinciale, en deze ten slotte een landsarbeidersraad. De arbeidersraden van het geheele land kiezen een centralen uitvoerenden raad, en deze wijst, voor alle takken van dienst, hoofden, volkscommissarissen aan.

Alle arbeidenden hebben voor deze raden het stemrecht. De bezittende klassen, zij die op eenige wijze loonarbeiders in dienst hebben of van vreemden arbeid leven, zijn natuurlijk ook van dit stemrecht uitgesloten.

Alle gekozenen zijn voortdurend verantwoording schuldig, voor korten tijd aangesteld en onmiddellijk afzetbaar. Alle salarissen zijn laag.

Dit is de politieke organisatie der arbeiders in den nieuwen communistischen staat, zoolang die nog noodig is om de vroegere, bezittende klassen in bedwang te houden.

Deze economische en politieke organisaties vormen tesamen de dictatuur van het proletariaat.

Zij is de meest vrije democratie die er ooit geweest is. Want zij is de democratie der arbeidenden tegen de niet-arbeidenden, der meerderheid tegen de minderheid ¹⁾.

De kapitalistische Staat, ook de meest vrije democratie is de heerschappij der weinige bezittenden over de massa niet-bezittenden, der weinige uitbuiters over de massa uitgebuiten. Dit beteekent, dat de democratie daar maar een schijn is en de politieke gelijkheid er niet bestaat.

1) Men zie over de beteekenis der burgerlijke democratie, het algemeen stemrecht enz. en over de noodzakelijkheid der proletarische dictatuur ook: „Communisme tegenover Anarchisme en Syndikalisme” en „Communisme tegenover Revisionisme.” En vooral: „Staat en Revolutie” van Lenin.

De economische ongelijkheid maakt de politieke gelijkheid onmogelijk, en, in het gunstigste geval, slechts formeel.

De massa is onderworpen, slaafsch, onwetend, bang voor de overmacht, bang voor politie, justitie, bureaucratie, leger, den staat, die geheel in de handen der bezitters zijn, die al die macht bezitten en bovendien kennis, rijkdom, opvoeding, traditie. Zij hebben de wetgevende en uitvoerende macht.

Als hulpmacht heeft de Staat de Kerk, die de arbeiders nog dommer maakt dan zij al zijn.

Er bestaat dus geen gelijkheid, geen democratie, en er kan er geen bestaan, onder het kapitalisme.

Zelfs als de arbeidersklasse het stemrecht heeft, kan zij het niet voor zich uitoefenen, want zij is onwetend. En al oefent zij het uit, het Parlement beslist niet in de gewichtigste zaken; de financiers, de groote Bank beslissen.

De geheele buitenlandsche politiek ligt in de handen der bezittende klasse.

De arbeidersklasse heeft geen vrijheid van drukpers, want zij heeft geen drukpersen, geen papier zooveel zij wil; geen vrijheid van vergaderen, want zij heeft geen zalen; geen vrije tijd voor lezen en studie, geen rust van het werk, geen behuizing waar men rusten kan. Zij heeft niets; want zij heeft geen geld, geen bezit.

De burgerlijke democratie is een klassenstaat, het parlement een wapen, die dezen toestand zoo houden, en verergeren.

Bij de minste poging der arbeiders als klasse, als massa, om dezen toestand te verbeteren en te veranderen, toont de burgerlijke democratie wat zij is. Het leger tegen de stakers, moorden op het proletariaat en dwangwetten toonen het.

De meest democratische Staten zijn het ergst. In Amerika worden de negers en de internationalisten gelyncht, Engeland vermoordt de Ieren, Holland heeft de dwangwetten van 1903.

In Amerika, Engeland, Frankrijk worden de arbeidende klassen het meest bedrogen, vooral in de buitenlandsche politiek. Nergens heeft het groote bankkapitaal meer kracht dan daar.

Democratie! Ja, maar voor wien? Voor de bezittende klassen.

En als eenmaal de arbeidende klassen, — ook al zijn zij de meerderheid, — tot opstand, tot revolutie komen, dan

bestaat er geen recht meer voor hen. Dan worden zij bij duizenden vermoord, gefolterd en gevangen. Dan staat alles aan ieder tegen hen vrij.

Dan komen de witte terreur en de witte garden. Dan toont de burgerlijke democratie volkomen wat zij is.

Men zie slechts de witte terreur in Rusland, de Baltische landen, Hongarije, Polen, Roemenië, en vooral ook het Noske-regime in Duitschland.

Dit alles toont genoegzaam, dat de arbeidende klassen onder de burgerlijke democratie nooit gelijkheid en vrijheid kunnen bereiken.

Maar één reden ware eigenlijk afdoende om dit te bewijzen.

De arbeidende klassen worden onder het kapitalisme niet onderwezen. Zoo lang dit zoo is, kunnen zij niet machtig worden. — Kan hun onderwijs zoo worden onder het kapitalisme, dat zij werkelijk machtig worden? Neen.

Derhalve bestaat er voor hen maar één weg naar de vrijheid: de Revolutie.

En daarom moet er ook altijd eerst een kleine groep voor- gaan¹⁾. Een kleine groep van de zeldzame wél onderwezenen, wél geschoolden, die zich zelve of elkander leerden. En deze sleepen dan ten laatste door hun voorbeeld de massa mee.

Maar in een arbeiders-republiek, een republiek der soviëts, daar heeft de onderdrukte massa juist de macht, de geheele, de beraadslagende en de uitvoerende. Daar is geen bureaucratie, geen justitie, politie, en leger boven en vreemd aan de massa. De arbeiders vormen deze machten zelf en besturen de geheele maatschappij zelf, *van onder op*.

In den kapitalistischen staat onderdrukte de kleine minderheid de groote meerderheid. Hier de groote meerderheid de kleine minderheid.

Een Arbeidersrepubliek is duizendmaal democratischer dan de meest vrije burgerlijke democratie.

Zoodra alle vroeger bezittenden ook arbeiders, met den geest of met de hand, geworden zijn, wordt de druk tegen hen opgeheven. De staat sterft dan natuurlijk van zelf af, omdat er geen onderdrukking eener klasse meer noodig is. De staat sterft af, en de overheid verandert in een alleen

1) In het vaderland der Geuzen behoeft dit toch zeker geen aanstoot te geven!

voor productie en verdeling zorgend lichaam, waartoe alle leden van de gemeenschap beurtelings kunnen behooren. De Staat is dus veranderd in een wezenlijke Maatschappij, in een wezenlijk Gemeenebest.

Naast deze politieke en economische arbeidersraden is het derde hoofdmiddel tot opbouw van het Socialisme en Communisme, de derde hoofdorganisatie daartoe: de Eenheid van het internationale proletariaat.

Want alle bezittende klassen aller naties, het wereldkapitaal, sluiten zich tegen het wereldproletariaat, en in het bijzonder tegen dat gedeelte, dat reeds de revolutie gemaakt heeft of maakt, aaneen. Het bedreigt het met de wapens en sluit den toevoer van levensmiddelen en grondstoffen af. Het proletariaat loopt op die wijze gevaar natie voor natie, stuk voor stuk te worden overwonnen.

De Eenheid is dus noodig. De Eenheid in de revolutie. De Internationale van de daad, — de eerste, — moet worden opgericht om de bedreigde proletariaten te hulp te komen, om de wereldrevolutie (de revolutie, die het kapitalisme omverwerpt, kan slechts een wereldrevolutie zijn) te maken.

Die revolutionaire Eenheid, die Eenheid op één front tegen het wereldkapitaal, die Communistische Internationale is de derde organisatievorm om het kapitalisme door het socialisme te vervangen.

Zij is even belangrijk als de politieke en economische arbeidersraden en de dictatuur van het proletariaat.

Die Eenheid, die communistische Internationale, is de politieke en economische arbeidersraad, de proletarische dictatuur, der wereld. Die Eenheid werpt in hoogste instantie het wereldkapitalisme om. Die wereldarbeidersraad en die dictatuur bouwen in hoogste instantie het wereldcommunisme op.

Naast deze politieke en economische arbeidersraden, die nu alle macht in handen hebben, wordt een proletariërs-, het roode leger gevormd, ter bescherming van den nieuwen staat tegen aanvallen van binnen en van buiten.

Het spreekt van zelf, dat al deze veranderingen niet plotseling komen. Er is (in de eerste plaats) lange strijd noodig. Maar voor en gedurende dien strijd, voordat, zelfs lang

voordat, het burgerlijke economische bezit, de burgerlijke economische en politieke macht zijn opgeheven, kunnen de arbeiders toch reeds eenige van deze maatregelen treffen, b.v. arbeidersraden en bedrijfsraden oprichten en de internationale organisatie beginnen te vormen.

Dit is de tactiek der Communisten in de periode der revolutie. Hiermede hebben wij dus de tactiek der Communisten in den tijd der betrekkelijk vreedzame evolutie, den tijd van overgang naar de revolutie, en in de revolutie zelve behandeld.

IX.

Slotsom.

Overzien wij nog eens het geheele terrein, dat zich voor onze oogen ontrolde.

Wij zagen het kapitalistisch productieproces, hoe het een onvermijdelijke tegenstelling vormt tusschen arbeid en kapitaal, waarin de winst van den een, het verlies van den ander is.

Wij zagen hoe het kapitalistisch productieproces *de dingen*, de productiemiddelen, *den arbeid*, sterk maakt en uitbreidt, zoodat zij een stevige grondslag worden voor een andere samenleving, voor een werkelijke kameraadschappelijke maatschappij; dat de oprichting der socialistische maatschappij op den grondslag van trusts, groot-industrie, gemeente- en staatsbedrijf mogelijk is.

Wij zagen, hoe door dit zelfde proces *mensen* ontstaan, in altijd groter scharen, die, terwijl de dingen rijp worden, het socialisme in aldoor hooger mate moeten gaan willen met hun menselijke behoefte, hun begeerte, hun gedachten, hun daden.

Hoe het aantal dezer personen voldoende wordt en hoe hun toestand zóó is, dat zij daaruit moeten willen. Hoe hun toestand steeds erger wordt, en de klassentegenstellingen altijd groter.

Wij zagen hoe de communisten, zeker van de kracht der productie-middelen, van het aantal van het proletariaat, en van de verscherping van den klassenstrijd, en dus van de

komst der sociale revolutie, hun tactiek in den tijd der geleidelijke ontwikkeling vormden.

Wij zagen de wapens van het communisme: de vakvereniging, de coöperatie, de politieke organisatie.

Wij zagen hoe de communisten deze in den tijd der geleidelijke ontwikkeling gebruiken: voor hervorming en tot opwekking van den revolutionairen geest bij de arbeiders.

Wij zagen dat de strijd steeds feller wordt.

Wij zagen hoe de communisten in den tijd van overgang naar de revolutie hunne strijdwijze veranderen, en als voornaamste strijdmiddel, op de revolutie gericht, aannemen de massa-actie.

Wij zagen hoe het Monopolie, het Bankkapitaal, het Imperialisme en de Wereldoorlog eindelijk de revolutie brengen.

Wij zagen hoe de communisten in de revolutie zelve als middelen tot omverwerping van het kapitalisme en tot stichting van het socialisme vonden de arbeidersraden, de diktatuur van het proletariaat en de internationale Eenheid.

Wij zagen dus, hoe de communisten èn in den tijd der evolutie, èn in den tijd van overgang, èn in de revolutie zelve de middelen gebruiken, die zeker naar het Socialisme leiden.

En het staat bovendien vast, uit het voorbeeld van Rusland, dat de communisten, en zij alleen van alle richtingen in de arbeidersbeweging, de omwenteling van het kapitalisme naar het socialisme brengen.

Wij weten niet of de revolutie nu reeds slagen zal, noch of zij kort of lang zal duren.

Maar twee dingen zijn zeker. De tijd van omwenteling van kapitalisme naar socialisme is, door het Imperialisme, aangebroken. En: de internationale communistische partij is de eenige, die èn naar de omwenteling èn naar het socialisme geleidt.

En daarom is het, dat wij U, Nederlandsche arbeiders, als gij werkelijk de bevrijding uit den loondienst, de opheffing van het privaat bezit wilt, toeroepen:

Sluit U bij de communisten, bij de wereldrevolutie aan!

Te wapen. De strijd wordt groter, de strijd breidt zich uit over de aarde. De eindstrijd nadert, de revolutie voor het communisme, de wereldrevolutie is daar.

ERRATUM.

Op blz. 95 is vóór den 4den regel van onderen deze alinea uitgevallen:

De overheersching door een uit en door de burgerlijke klassen benoemde, aan het volk niet verantwoordelijke bureaucratie, door een door de bezittende klassen gevormde politie, justitie en leger, en door een parlement, dat de massa bedriegt en lange jaren niet verantwoordelijk en onafzetbaar is, — deze overheersching heet democratie.

lutie	86
VIII. De Communistische partij	86
C. De Revolutie	86
IX. Slotsom	98

INHOUD.

	Blz.
oorrede	v
De grondslagen van het Communisme	7
I. Kapitaal en Arbeid	7
II. De grondslag der maatschappij, de arbeid, wordt socialistisch	17
III. Ook de landbouw ontwikkelt zich	33
IV. Zijn de menschen aanwezig die het socialisme kunnen en moeten brengen?	42
V. De toestand der arbeiders is zoo, dat zij het socialisme moeten willen	48
VI. De Communistische partij	65
A. In den tijd der evolutie, der betrekkelijk vreedzame en geleidelijke ontwikkeling	65
VII. De Communistische partij	78
B. De tijd van verscherping van den klassen- strijd, van overgang van evolutie naar revo- lutie	78
VIII. De Communistische partij	86
C. De Revolutie	86
IX. Slotsom	98
